

[Hilmar Baunsgaard.]

punkt i den situation hvortil man er nået i dag. Det er ikke givet, at vi umiddelbart kan finde erstatning på fællesmarkedet for en eventuel nedgang på det nordiske marked. Og for det andet viser udviklingen, at vi til trods for EFTA-samarbejdet ikke har haft tilnærmelsesvis samme fremgang i industrieksporten til andre EFTA-lande, f. eks. England og Schweiz. Jeg tror, vi gør klogt i at tage det som et udtryk for, at vi har haft og formentlig også fremover vil have lettere ved at gøre os gældende på de nordiske markeder end på andre, os mere fremmede-arterede markeder.

Jeg tror i det hele taget, man skal være forsigtig med at undervurdere de problemer, der kan rejse sig for dansk industri ved et medlemskab. Det fremhæves, at vi på de hidtidige EFTA-markeder vil have i hvert fald den udgangsfordel, at vi er inde på markederne med vore industrivarer. Der er meget rigtigt i det synspunkt, men nøjagtig den samme fordel har fællesmarkedslændene på fællesmarkedsområdet, og derfor vil det kræve en betydelig ekstrainsats for dansk industri at trænge sig ind dér. Til dette kommer så, at dansk industri i dag har omkostningsmæssige fordele, vi ikke kan opretholde i fællesmarkedet. Vi har ingen råstoftold, og vi har som hovedregel heller ingen told på halvfabrikata. Begge dele vil vi få som medlem af fællesmarkedet. Hertil kommer så de højere fødevarerpriser, der er en fordel for landbruget, men bliver et handicap for industrien. Fællesmarkedets højere fødevarerpriser vil give landbruget større indtægter, men påføre landet pristalsstigninger på mindst 3 points eller mindst 1 dyrtidsportion. Igen en fordyrelse af produktionen, der ikke gør det lettere for dansk industri at klare konkurrencen. Derfor tror jeg, der er meget rigtigt i den konklusion, der også drages i rapporten, at en vis svækkelse af konkurrenceevnen over for udenforstående kan blive en korttidsvirkning af indtræden.

At jeg har gentaget dette, betyder ikke, at jeg mener, fremtiden tegner sig så mørk for dansk industri, at vi ikke skulle kunne klare den nødvendige omstilling. Det er fremført ud fra ønsket om at dæmpe for store forventninger og ikke mindst for at gøre det klart, at der stilles betydelige

krav til os både om økonomisk resignation i en overgangstid og en økonomisk politik både hos det offentlige og hos erhvervslivet, der tager hensyn til de omstillingskrav, der betyder investering og behov for at tilpasse vort omkostningsniveau. Jeg tror, det er nødvendigt, at vi gør os klart, at det ikke vil være nogen fordel, heller ikke for lønmodtagerne, at få den pristalsportion, stigningen i fødevarerpriserne vil medføre. Det spørgsmål, man må stille, er jo: kan vort omkostningsniveau bære det? Kan vi med det som udgangspunkt tage kampen op med fællesmarkedets industri? Besvares disse spørgsmål negativt, så melder beskæftigelsesproblemerne sig, og der bliver jo nok et og andet, arbejdsmarkedets parter skal diskutere igennem, inden vi kender krav, muligheder og risici ved en indmeldelse.

En bedømmelse af landbrugets problemer ser ikke ved en første vurdering nær så kompliceret ud. Bliver England medlem, så vil 75-80 pct. af den samlede landbrugs-eksport være til det udvidede fællesmarked. Det er klart, at det da ikke alene vil være en fordel at være medlem af fællesmarkedet, men det vil endda være uundgåeligt, at den store eksport ikke vil kunne fastholdes, hvis vi står udenfor. Det betyder ikke, at vi pr. straks vil miste vor eksport, men bedømt ud fra en snæver landbrugøkonomisk betragtning kan der ikke være tvivl om, at risikoen for reduktion er betydelig, og så er der jo grund til at minde om, som man også gør det i rapporten, at vanskelighederne for dansk landbrugseksport vil øges yderligere efter juli 1968.

Se, den største risiko for landbruget er vel, at der skal skabes for store forventninger hos nogle landmænd. Derfor tror jeg, det er væsentligt, at man også husker denne konklusion fra rapporten: dansk landbrug vil være et af de områder, hvor der inden for et udvidet fællesmarked vil ske ændringer. Ja, det vil der, blot ved vi ikke, hvor omfattende disse ændringer vil blive. Vi må regne med en stigende konkurrence på det engelske baconmarked, hvor vi ikke kan opretholde vor privilegerede stilling. Vi må regne med, at betydelige områder inden for grøntsags- og frugtavlens ikke vil kunne fortsætte. Vi må regne med, at den beskyttede brødkornsproduktion ikke kan opretholdes. Vigtigst af alt er det imidlertid,